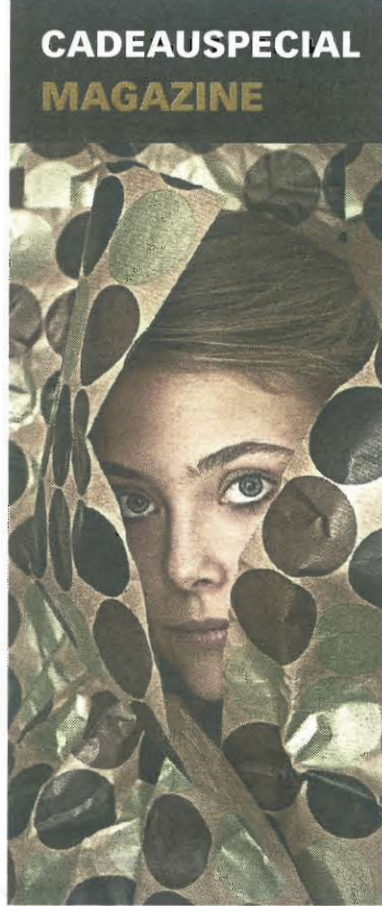

de Volkskrant

ZATERDAG
19 NOVEMBER 2011
VK.NL

DE VOLKSKRANT BV JACOB BONTIUSPLAATS 9, POSTBUS 1002, 1000 BA, AMSTERDAM REDACTIE@VOLKSKRANT.NL TEL.: REDACTIE 020-562 9222 KLANTENSERVICE 088-056 1561 BEZORGING 088-056 1555

CADEAUSPECIAL
MAGAZINE

'Bètafilosoof' Bas Haring

'We zijn moeilijk bereid ergens afstand van te nemen'

HET VERVOLG

TEN EERSTE

Hoe vergaat het lotgenoten van Mauro die wél terugkeerden naar Angola?

SPORT

President-commissaris **Steven ten Have** van **Ajax** over zijn roerige week

'Missie geslaagd'

In de periode 2006-2010 steeg de gemiddelde straf met twee jaar

Rechters bestraffen moord strenger

Van onze verslaggever **Menno van Dongen**

AMSTERDAM De rechters in Nederland zijn strenger gaan straffen voor moord en doodslag. De gemiddelde straf voor deze delicten is in de periode 2006-2010 met ruim twee jaar gestegen. Vorig jaar moesten moordenaars gemiddeld 14,7 jaar naar de cel en plegers van doodslag 10,7 jaar. Bij een derde van de veroordeelden kwam daar nog een tbs-behandeling bovenop.

Dat blijkt uit een groot onderzoek

van de Volkskrant, op basis van 770 uitspraken van rechtbanken die zijn gepubliceerd op de website rechtspraak.nl of zijn opgevraagd bij gerechtelijke instanties.

Volgens de Raad voor de rechtspraak tonen de cijfers aan dat rechters luisteren naar de roep om zwaardere straffen. 'De jaren zestig zijn definitief voorbij', zegt de Haarlemse rechter Takvor Avedissian namens de Raad. 'Rechters zijn deel van de maatschappij, we geven ons rekenschap van veranderde opinies. We zijn strenger geworden. Maar dat laat onverlet dat rechters elke zaak op zijn merites beoordelen, ook als de pu-

blieke opinie luidt dat Barbertje moet hangen.'

De bevindingen sluiten aan op eerder onderzoek van Paul Nieuwbeerta en Sigrid van Wingerden. Zij constateerden dat de straffen voor moord en doodslag tussen 1993 en 2004 enkele jaren hoger zijn geworden. 'De stijgende trend zet dus door', zegt Nieuwbeerta, hoogleraar criminologie in Leiden. 'Uit ons onderzoek bleek dat het niet kwam doordat delicten ernstiger waren geworden. Dat ligt nu ook niet voor de hand. De meest logische verklaring is dat rechters en officieren van justitie steeds harder oordelen.'

Ook de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten herkent de trend. 'De straffen gaan gierend omhoog', zegt voorzitter Bart Nooitgedagt.

'Het is tijd om deze trend te stoppen, want de menselijke maat raakt zoek. Daders zijn lang niet allemaal keiharde moordenaars. Vergelding is niet het enige dat telt, je wil ook voorkomen dat iemand opnieuw in de fout gaat. Dat lukt niet op deze manier', vindt Nooitgedagt.

Ook de strafeisen voor moord zijn sinds 2006 met twee jaar gestegen. In 2010 was de gemiddelde eis 16,8 jaar cel, zo blijkt uit de Volks-

krant-database. Rechters straffen vaak lager dan het Openbaar Ministerie had geëist. In 54 procent van de moordzaken was de uitspraak milder dan het OM wilde, bij doodslag speelde dat nog vaker. Het scheelde gemiddeld ruim drie jaar.

'Dat is een punt van zorg', zegt VVD-Kamerlid Ard van der Steur. 'Officieren van justitie eisen soms bewust iets te hoog, omdat ze anticiperen op strafvermindering. Maar doorgaans zijn hun eisen realistisch. Als ze niet op één lijn zitten met rechters, is dat eigenlijk niet goed.'

BINNENLAND PAGINA'S 10 EN 11

Voetnoot vlucht

De heer Verhagen schijnt al een jaar lang geen vergaderingen van het CDA te hebben bijgewoond. Wellicht heeft hij het druk. Of de minister volgt de PVV-stijl: niet vergaderen, de partij dat ben ik.

Het zou ook angst kunnen zijn. In de film *Der Untergang* wordt geschetst hoe de top van het Derde Rijk zich in het voorjaar van '45 opsluit in een bunker in Berlijn, feesten en orgiën organiseert en het contact

met de buitenwereld verliest.

Fact-free politics is kortom een oud fenomeen, maar blijft niet beperkt tot politici. Steeds meer mensen ondersteunen hun opinie met verzonnen feiten, want als er geen feiten zijn om je opinie mee te ondersteunen, dan moet je ze zelf fabriceren.

Aangezien de heer Verhagen er niet in slaagt feiten te verzinnen, wat voor hem pleit, is hij op de vlucht geslagen voor de feiten. **Arnon Grunberg**

ADVERTENTIES

de GALANGROEP
SPECIALISTEN IN MANAGEMENT

Concerndirecteur
Gemeente Ede

www.galangroep.nl

De Nederlandse Carrièredagen

Dé carrièrebeurs in het najaar voor student, starter en professional!

vrijdag 25 & zaterdag 26 november 2011
Amsterdam RAI

Voor meer informatie en gratis entree ga je naar www.carrièredagen.nl

€ 2,80

Jaargang 90
112 pagina's
Nummer 26611

België	€ 3,20
Duitsland	€ 3,95
Engeland	€ 2,20
Frankrijk	€ 3,95
Griekenland	€ 3,95
Italië	€ 3,95
Luxemburg	€ 3,20
Oostenrijk	€ 3,95
Portugal	€ 3,95
Spanje	€ 3,95
Zwitserland	CHF 6,00
Hongarije	HUF 965
Kroatië	€ 3,95
Slovenië	€ 4,70

64611

8 171037 1002108

ADVERTENTIES

Klaus Schmitt & Partners

cordaan zoekt **Directeuren V&V**

Zie www.klausschmitt.nl

DE BESTE DEBUUTROMANS

Boek 2 € 5,95

de Volkskrant

VKBANEN vandaag in deze krant:
Werken in de wetenschap

vkbanen.nl

MICHAEL PERSSON

Hopen op de bananenschil

Een greep uit de persberichten van deze week: 'De Meerlanden laat auto's rijden op bananenschillen.' 'Boerderijstroom levert groene energie direct aan de buurt.' 'Wethouder zet zonnepanelen in werking.' '100 procent groene taxi's in Amsterdam.'

De groene wereld draait lekker door, ook al staat de financiële bijna stil. Maar wat stelt het allemaal voor?

De wereldwijde uitstoot van broeikasgas CO₂ haalde vorig jaar een nieuw record. Ja, dat komt doordat opkomende landen als China en India en Brazilië maar blijven opkomen - ook in crisistijd. Maar ook een rijk westers land als Nederland, met al zijn welvaartsvet en technologische kunde, blijkt maar niet zonder CO₂ te kunnen. Ook hier viel vorig jaar een record.

Minister Atsma van Infrastructuur en Milieu stuurde gisteren nog wel één tevreden persbericht rond: 'we' gaan onze Kyoto-afspraken halen (6 procent minder uitstoot dan in 1990). Maar dat komt door de reductie van andere broeikasgassen (die relatief makkelijk konden worden weggetoverd, door andere productieprocessen), en door het kopen van emissierechten uit het buitenland.

Boekhoudkundig is alles in orde, maar de CO₂-uitstoot verandert niet. Je kunt ook zeggen: onze manier van leven verandert niet.

En dat na 25 jaar klimaatbeleid en 10 jaar Kyoto-beleid. In een gisteren verschenen rapport schrijft het Nederlandse Planbureau voor de Leefomgeving dat ook dat de klimaatonderhandelingen 'tot minder resultaat hebben geleid (in daadwerkelijke emissiereducties) dan vaak is beweerd door politici, wetenschappers en actiegroepen'.

Maar goed, we hebben nu dus die bananenschillen en elektrische taxi's. Misschien dat het beleid nu vruchten gaat afwerpen.

Michael Persson is redacteur van de Volkskrant

GROEN@VOLKSKRANT.NL

Illustratie Han Hoogerbrugge

Groupon voor creatieven

Kortingswebsite Strawberry Earth werkt vanuit de filosofie dat duurzaamheid loont.

Door Madelon Meester

Aan lange tafels is een groep van zeven twintigers en dertigers ingespannen op Macbooks aan het werk. De duurzaamheidscommunity Strawberry Earth legt de laatste hand aan hun nieuwe initiatief: een groene tegenhanger van de populaire kortingsbonnensite Groupon.

Over twee dagen gaan de eerste groene deals online, en vanaf dan worden er wekelijks duurzame reizen, kleding, spa-treatments en diners aangeboden. Hoofddoel van initiatiefnemers Mette te Velde (31) en Ikemita Azuïke (32) is om draagvlak te vinden voor mooie duurzame initiatieven. Azuïke: 'We zien zoveel goede, kleine initiatieven die niet genoeg klanten hebben en failliet gaan. Met de Strawberry Earth-deals willen we de bekendheid van deze merken vergroten en mensen met hen laten kennismaken tegen een kennismakingsprijs.'

Strawberry Earth werkt min of meer op dezelfde manier als Groupon, maar in plaats van één deal per

dag biedt de groene tegenhanger elke week twee deals aan: een activiteit en een product. Aanbieders moeten het net als bij Groupon niet van de winst hebben, maar vooral van de naamsbekendheid die met de aanbieding wordt vergroot.

Hiervoor heeft Strawberry Earth volgens de initiatiefnemers het juiste netwerk. In 2008 begonnen Te Velde en Azuïke vanuit New York een duurzaamheidsblog. Ze raakten er geïnspireerd door de groene beweging en wilden de positieve benadering, creativiteit en praktische oplossingen naar Amsterdam brengen.

Inmiddels heeft de blog een grote groep trouwe volgers, organiseert Strawberry Earth een jaarlijks festival van films en documentaires met een duurzaamheids- en milieufocus, en organiseren ze Strawberry Earth Wonderland, een evenement dat iedere herfst groene mode, muziek en kunst combineert.

Geen dumprijzen

De filosofie die aan Strawberry Earth ten grondslag ligt, is een andere dan die van Groupon. 'Groupon is erg van de veelvraat, van de massaconsumptie met bodemprijzen', aldus Te Velde. 'Wij willen ons inzetten voor duurzame ondernemers die positieve aandacht verdienen, en bieden een kleine korting aan in plaats van dumprijzen. Zo willen we een drempel bij de consument wegnemen. Je hoort vaak zeggen: ik wil wel duurzamer leven, maar het is zo moeilijk te vinden.'

'Een kleine korting in ruil voor positieve aandacht'

Strawberry Earth is de eerste groene concurrent van Groupon in Europa. Amerika telt al meer van dergelijke platforms, maar volgens Te Velde en Azuïke hebben die een hoog getenwollensokkengehalte. 'We willen het op de Strawberry Earth-maniër doen: brutaal en optimistisch', zegt Azuïke.

De twee ondernemers willen het vooroordeel wegnemen dat duurzaamheid suf is. Te Velde: 'We selecteren de projecten streng. Naast duurzaamheid letten we op design en culturele waarde'. Op de site van Strawberry Earth prijkt dan ook de toepasselijke slogan: 'Don't just buy green, buy awesome!' (Koop niet alleen groen, koop geweldig!, red.) 'We richten ons op de creatievelingen. Zij zijn de trendsetters, een invloedrijke groep die de koers bepaalt', aldus Te Velde.

Op 21 november gaan de eerste twee deals op strawberryearth.com online: een kortingsbon van Vleck Wijnen (biologische wijn) en een entetje op 23 november in restaur

rant Trouw in Amsterdam (werkt met seizoensgroenten) dat gepaard gaat met een rollerdisco, een groene modeshow en de lancering van het nieuwe platform. Ook liggen deals in het verschiet met onder andere Baobab Reizen (CO₂-neutrale reizen), Doortje Vintage (tweedehandskleding) en Roetz Bikes (fietsen van hergebruikte fietsonderdelen en natuurlijke materialen).

Bij elke deal kunnen de kopers op drie goede doelen stemmen waarvan zij vinden dat die extra aandacht verdienen. Na een stemperiode van drie maanden ontwerpt Strawberry Earth voor het goede doel met de meeste stemmen achtergronden die als reclame een week lang op de groene bonnensite te zien zijn. In de toekomst willen ze ook een deel van de winst aan de winnende doelen afstaan.

Het grote voorbeeld van Te Velde en Azuïke is de site etsy.com. Een online marktplaats voor handgemaakte producten, die met een paar mensen begon maar inmiddels honderden werknemers heeft. 'Ik zie niet in waarom Strawberry Earth ook niet zo groot zou kunnen worden', zegt Azuïke. 'We hebben een doenersmentaliteit.'

Plannen hebben de jonge ondernemers genoeg. Azuïke: 'We willen ons platform uitbreiden naar Londen, New York en Berlijn. Daar zijn ze ook veel verder in het duurzaamheidsconcept. In Nederland heerst cynisme over duurzaamheid, maar daar trekken we ons niets van aan.'

SPUL ETEN IN DE BEDRIJFSKANTINE

Duurzame lunch is eigen keus, ook op het werk

In deze rubriek worden producten met een duurzaamheidsclaim bekeken.

Vandaag: de kantine lunch.

Je staat in de bedrijfskantine en kunt kiezen tussen een broodje kaas of vleeswaren en als snack tussen een kroket of een frikandel. Wat is dan de beste milieukeuze? Een goede vraag, maar wel gecompliceerd.

De milieudruk van dierlijke producten is veel hoger dan die van plantaardige voedingsmiddelen. Bovendien lever vooral kippen en varkens in de veeindustrie behoorlijk ellendig. De klimaatbelasting van vlees overschrijft die van zuivel niet veel. Ze zijn samen verantwoordelijk voor ongeveer de helft van de broeikasgasuitstoot van voeding, met rundvlees als topper, meldt het Voedingsbureau.

Een broodje ham (varken) is dus beter dan een broodje rosbiel (rund), maar een broodje kipfilet

wint het van beide. Kippen zetten efficiënter dan andere beesten hun voer om in vlees en ei. Daarom zijn eieren, liefst biologisch of scharrel, ook een goede milieukeuze.

Is zuivel duurzamer? Voor 1 kilo kaas is 9 liter melk nodig en de productie is bewerkelijk, intensief en kost veel energie. Daardoor is de klimaatbelasting van kaas nauwelijks minder dan die van rundvlees, zegt Milieu Centraal. Bruin en volkorenbrood worden niet zo bewerkt als wit brood en zijn daardoor milieuvriendelijker. Plantaardige margarine is beter dan boter (zuivel).

De snacks dan: volgens een grote snackproducent bestaat een kroket voor ongeveer de helft uit vocht (bouillon) met zo'n 20 procent bindmiddel (bloem). Beide goed voor het milieu. De rest is plantaardig vet, kruiden en tussen de 5 en 10 procent vleesstukjes: bij goedkope kroketten paardenvlees, bij luxere soorten rund- of kalfsvlees. Frikandellen bevatten wel veel

Prijs: varieert
Verkrijgbaar: bedrijfskantines
Oordeel: biologisch/vegetarisch broodje of snack: ★★★★★
gangbaar broodje vlees/kaas: ★

vlees: 70 tot 75 procent; maar dat is meestal 'separatorvlees' van kippen of varkens - vleesrestjes die van de botten worden geschaapt na het ontbenen, en gemalen, en die eigenlijk nergens anders voor gebruikt kunnen worden. Beide snacks worden gefrituurd. Frituren kost veel energie en gebruikt extra grondstof (olie), al is frituren 'in het groot' minder milieubelastend dan thuis. Weggooien in de frituurvetcontainer (voor biobrandstof) verlicht de milieubelasting iets.

Helaas: bovenstaand kantinevoer is allemaal niet erg duurzaam, al heeft cateraar Sodexo sinds deze zomer biologische kroketten, weidezuivel, verantwoord vleeswaren en dito vis in het assortiment. Nog het meest duurzaam (en gezond): je eetgedrag veranderen. Beleg een bruin broodje met ei, banaan of pinda-kaas, MSC-haring of -makreel. Neem een kopje groentensoep, een salade of, als het er is, een vegetarische burger. En af toe een (biologische) kroket mag best.

Loethe Olthuis